

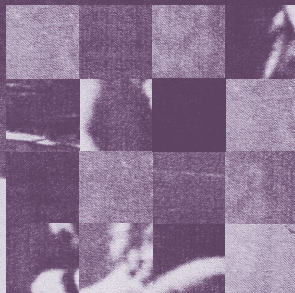
sztuka żelobecna

FESTIWAL

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

17 V
—
23 VI
2024

WROCŁAW

WARSZAWA

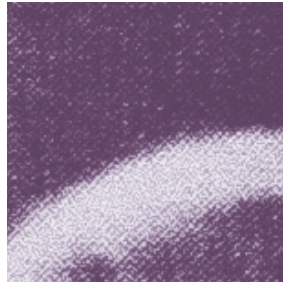
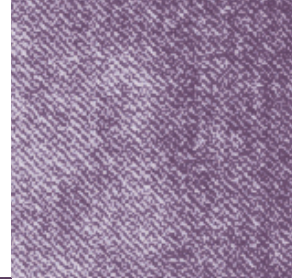
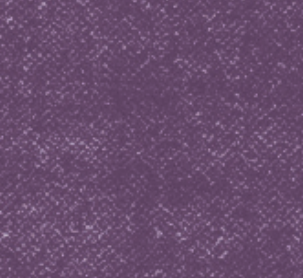
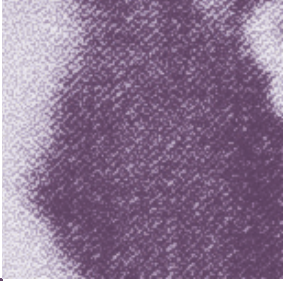
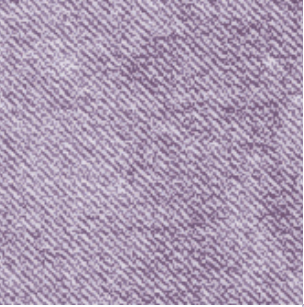
POZNAŃ

SŁUPSK

LUBLIN

OLSZTYN

wstęp

Szanowni Państwo,

trzymają Państwo w rękach program drugiej edycji festiwalu *Sztuka Żle Obecna*. Tegoroczny cykl koncertów realizowany jest w sześciu miastach Polski, tak by idea wydarzenia dotarła do jak największego grona odbiorców.

Przygotowany repertuar to muzyka kompozytorów zapomnianych po drugiej wojnie światowej i przede wszystkim tych, których twórczość pozostawała wolna mimo narzuconego przez komunistów kulturowego jarzma w trudnym okresie lat powojennych. Zaprezentujemy muzykę klasyczną, jazzową oraz współcześnie zamówiony utwór do słów poezji Kazimierza Wierzyńskiego.

Instytut Pamięci Narodowej, który jest organizatorem festiwalu, włącza się tym samym w odnowę polskiej kultury muzycznej. Zawiłe dzieje historii naszego kraju w XX wieku przyczyniły się do zaginięcia wielu utworów, emigracji artystów, a w konsekwencji do celowego ocenzurowania ich twórczości w latach 50.

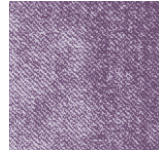
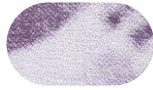
Cieszy fakt, że powstaje coraz więcej inicjatyw mających za zadanie wydobyć twórczość kompozytorów „źle obecnych”. Mam nadzieję, że nasz festiwal przybliży muzykę, której wcześniej nie mieli Państwo możliwości usłyszeć.

Zapraszam serdecznie!

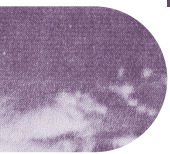
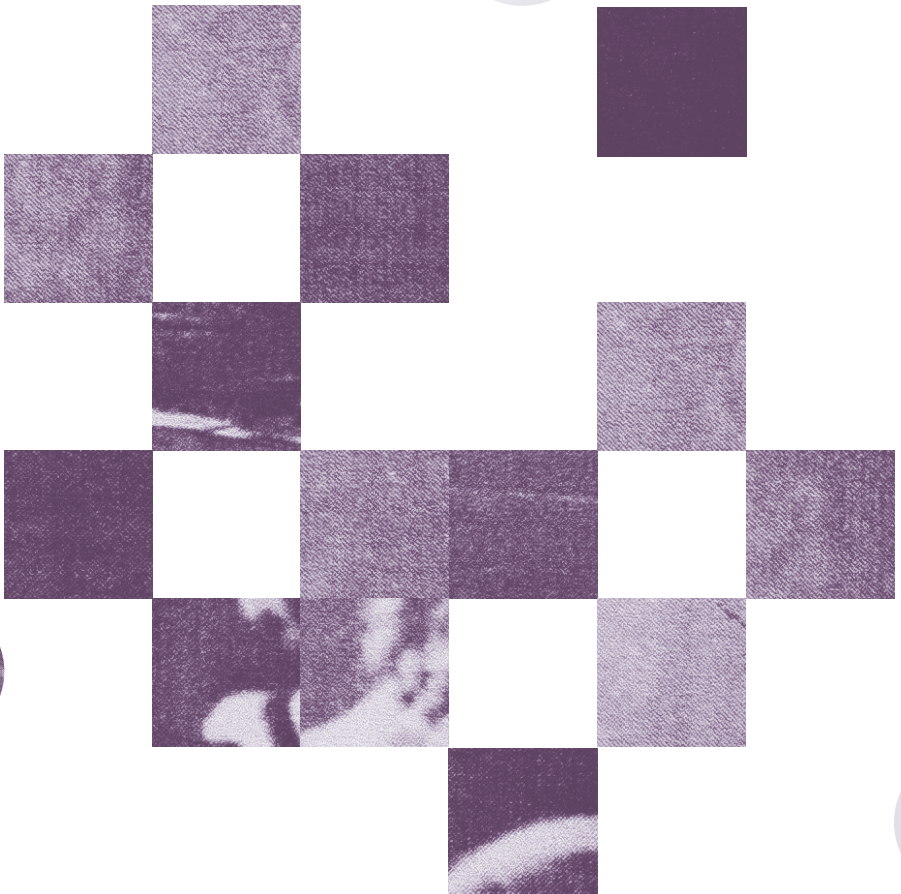
Kurator artystyczny festiwalu *Sztuka Żle Obecna*

dr Adam Tański

kalendarium

17 V / 19:00 <i>Wrocław</i> _____	Narodowe Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego	6
27 V / 20:30 <i>Warszawa</i> _____	Klub Jasmine ul. Wilcza 73	12
2 VI / 19:00 <i>Poznań</i> _____	Blue Note ul. Kopernika 79	16
14 VI / 18:00 <i>Słupsk</i> _____	Polska Filharmonia Sinfonia Baltica im. Wojciecha Kilara	18
22 VI / 18:00 <i>Lublin</i> _____	Filharmonia im. Henryka Wieniawskiego	22
23 VI / 18:00 <i>Olsztyn</i> _____	Warmińsko-Mazurska Filharmonia im. Feliksa Nowowiejskiego	28

17 V / 19:00

Wrocław

Narodowe
Forum Muzyki
im. Witolda
Lutosławskiego

WYKONAWCY

NFM FILHARMONIA WROCŁAWSKA
YAROSLAV SHEMET – DYRYGENT

CLARE HAMMOND – FORTEPIAN

PROGRAM

Andrzej Panufnik *Heroic Overture*

Roman Palester *Concertino na fortepian i orkiestrę*

Stanisław Skrowaczewski *Muzyka nocą,*

wariacje symfoniczne na orkiestrę

Karol Rathaus *Polonaise Symphonique*

NFM

FILHARMONIA WROCŁAWSKA

Orkiestra należy do czołowych zespołów symfonicznych na polskiej scenie muzycznej. Współpracuje z gronem uznanych artystów gościnnych, takich jak Jacek Kasprzyk, Giovanni Antonini, Lawrence Foster, Philippe Herreweghe, Jerzy Maksymiuk, Michael Schonwandt, Dima Slobodeniouk, Gilbert Varga, Mario Venzago, Piotr Anderszewski, Jonathan Biss, Ning Feng, Pablo Ferrández, Elisabeth Leonskaja, Midori, Julian Rachlin, Nikolaj Szeps-Znaider, Elina Vähälä i István Várdai. W sezonach 2017/18–2022/23 jej dyrektorem artystycznym był wielokrotny zdobywca nagrody Grammy, Giancarlo Guerrero.

W swoich nagraniach oraz podczas koncertów wyjazdowych orkiestra regularnie sięga po twórczość takich mistrzów, jak Witold Lutosławski, Krzysztof Penderecki czy Arvo Pärt. Płyta z symfoniami tego ostatniego kompozytora, nagrana przez orkiestrę pod batutą Tõnu Kaljuste [ECM], otrzymała w 2019 r. International Classical Music Award. W czerwcu 2021 r. premierę miał wydany przez wytwórnię Deutsche Grammophon album NFM Filharmonii Wrocławskiej zarejestrowany wraz z Bomsori pod dykcją Giancarla Guerrero, a w 2023 r. *Francis Poulenc, Joseph Jongen*, na którym partie solowe wykonał znakomity Karol Mossakowski. Ten ostatni ukazał się nakładem Narodowego Forum Muzyki oraz CD Accord i jest nominowany w kategorii „Muzyka koncertowa” (Concertos) do International Classical Music Awards 2024.

CLARE *Hammond*

Fot. P. Gatward

Uznana za „pianistkę o niezwykłych talentach” („Gramophone”) i „ogromną moc” („The Times”) Clare Hammond jest doceniana za wirtuozerię i siłę swoich wykonań. W 2016 r. zdobyła nagrodę dla młodych artystów Royal Philharmonic Society.

W tym roku debiutuje na festiwalu BBC Proms, Konzerthaus w Berlinie i Salle Bourgie w Montrealu, a także powraca do Wigmore Hall, londyńskiej National Gallery i Raritäten der Klaviermusik w Husum. Nagrała płytę z koncertami Brittena, Tippetta i Waltona z BBC Symphony Orchestra i George’em Vassem, wykonuje Rachmaninowa z Bournemouth Symphony Orchestra i Tomem Fetherstonhaugh oraz Hesketh z Ulster Orchestra i Anna Rakitina. Clare Hammond wykona światowe premierowe wykonania nowo odkrytej fantazji Andrzeja Panufnika z Filharmonią Poznańską i Łukaszem Borowiczem oraz nowego koncertu Ninfei Cruttwell-Reade z Walijską Orkiestrą Narodową BBC.

Muzyka współczesna jest podstawą twórczości Clare Hammond. Zagrała ponad pięćdziesiąt światowych premier, w tym premierowe wykonania najważniejszych dzieł Arlene Sierra, Roberta Saxtona i Michaela Berkeleya. Jej dyskografia obejmuje premierowe nagrania ponad dwudziestu dzieł. W 2019 r. zagrała światową premierę utworu Kennetha Hesketha *Uncoiling the River* z Martynem Brabbinsem i Walijską Narodową Orkiestrą BBC oraz kolejny występ z Royal Liverpool Philharmonic i Wasilijem Petrenko. W 2022 r. weszła w skład nowego kwartetu fortepianowego Grahama Fitkina z G. Fitkinem, Ruth Wall i Kathryn Stott na festiwalu w Aldeburgh i tym występem zainaugurowała sezon 2022/2023 Southbank Centre w Queen Elizabeth Hall.

Hammond nagrała sześć płyt dla BIS, a ostatnio wydała album z etudami wizjonerskiej francuskiej kompozytorki Héléne de Montgeroult, którego premiera miała miejsce podczas specjalnego koncertu w londyńskiej National Gallery i była szeroko prezentowana w rankingach Kompozytor Tygodnia i Essential Classics BBC Radio 3. Płyta została wybrana jako Editor’s Choice magazynu „Gramophone”. Recenzenci zwrócili uwagę na historyczne znaczenie etud i idealne dopasowanie do wirtuozowskich i lirycznych zdolności Clare Hammond. Wcześniej nagrała płytę z wariacjami XX i XXI wieku, która spotkała się z szerokim uznaniem krytyków, oraz płytę z etudami Unsuka China, Nikołaja Kapustina, Siergieja Łapunowa i Karola Szymanowskiego, za którą otrzymała Opus d’Or magazynu „Opus HD” oraz najwyższą ocenę od magazynu „Diapason”.

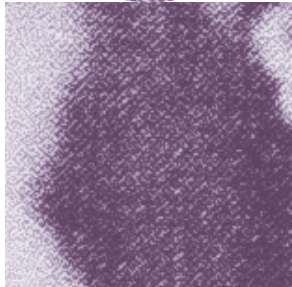
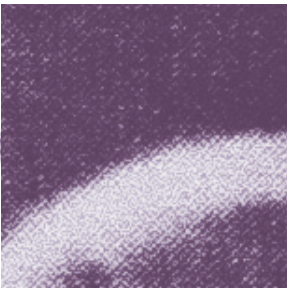
Clare Hammond ukończyła studia licencjackie na Uniwersytecie w Cambridge, gdzie uzyskała podwójny pierwszy wynik w dziedzinie muzyki, a także podjęła studia podyplomowe u Ronana O’Hory w Guildhall School of Music & Drama oraz u profesora Rhiana Samuela na City University London. W 2012 r. obroniła doktorat w zakresie koncertów fortepianowych lewej ręki XX wieku. W 2014 r. Clare współpracowała z francuską pianistką Anne Queffélec w ramach programu Philip Langridge Mentoring Scheme prowadzonego przez RPS.

YAROSLAV *Shemet*

Mając jedynie 28 lat, pełni funkcję dyrektora artystycznego Filharmonii Śląskiej w Katowicach oraz dyrektora muzycznego Opery Bałtyckiej w Gdańsku. W latach 2020-2022 był pierwszym gościnnym dyrygentem Neue Philharmonie Hamburg. W sezonie 2020/2021 sprawował funkcję głównego dyrygenta Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Narodowej we Lwowie INSO-Lviv, a od ukończenia studiów był najmłodszym akademickim wykładowcą w Akademii Muzycznej im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu, w Instytucie Dyrygentury w latach 2018-2023. Obecnie jest wykładowcą akademickim w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku. W 2023 r. znalazł się w gronie nominowanych do Paszportów Polityki.

W branży operowej jako kierownik muzyczny zadebiutował w Operze Bałtyckiej w Gdańsku w 2018 r. w produkcji *Poławiacze perel* Georgesa Bizeta. Po kilku latach, już w roli dyrektora muzycznego tego teatru, pod jego batutą powstały nowe produkcje *Króla Rogera* Karola Szymanowskiego, *Rigoletta* Giuseppe Verdiego oraz *Łaskawości Tytusa* Wolfganga Amadeusza Mozarta. Współpracował z Operą Narodową w Odessie, gdzie poprowadził m.in. *Carmen* Georgesa Bizeta oraz *Madama Butterfly* Giacomo Pucciniego. Regularnie współpracuje z Operą Śląską, gdzie wznowił produkcje *La Finta Giardiniera* Wolfganga Amadeusza Mozarta oraz jako kierownik muzyczny poprowadził *La Rondine* Giacomo Pucciniego.

Spektrum repertuaru Yaroslava Shemeta wykracza poza kanon muzyki symfonicznej i operowej. Specjalizuje się on także w wykonywaniu muzyki współczesnej, ma na swoim koncie ponad 60 prawykonań. Chętnie współpracuje z muzykami jazzowymi – w 2018 r. wraz z Lars Danielsson Group oraz orkiestrą INSO-Lviv poprowadził koncert w ramach legendarnego lwowskiego festiwalu muzycznego Leopolis Jazz Fest. Poza działalnością artystyczną dzieli się swoją wiedzą i doświadczeniem, prowadząc kursy mistrzowskie dla dyrygentów, m.in. w Poznaniu, Gdańsku, Kijowie, Charkowie i we Lwowie. Jego umiejętności, charyzma i energia sprawiają, że zdaniem krytyków potrafi tchnąć nowe życie w doskonale znane słuchaczom kompozycje, sprawiając, że słucha się ich niemal jakby po raz pierwszy.

Fot. W. Mateusiak

27 V / 20:30
Warszawa

Klub
Jasmine
ul. Wilcza 73

WYKONAWCY

TOMASZ CHYŁA QUINTET W SKŁADZIE:

TOMASZ CHYŁA – SKRZYPCE

EMIL MISZK – TRĄBKA

KONRAD ŻOŁNIEREK – KONTRABAS

KRZYSZTOF HADRYCH – GITARA

SŁAWEK KORYZNO – PERKUSJA

Jazz – muzyka wolnych ludzi

PROGRAM

Zbigniew Namystowski *Rozpacz*

Andrzej Trzaskowski *Synopsis*

Krzysztof Komeda *Svantetic*

Zbigniew Seifert *City of Spring*

Tomasz Chyła *Stanko I*

Tomasz Chyła *Stanko II*

Tomasz Chyła *Don't Rock the Boat*

Tomasz Chyła *Christopher's Dance*

Tomasz Chyła, Emil Misk, Krzysztof Hadrych, Sławek Koryzno, Konrad Żołnierz

Krzysztof Hadrych, Sławek Koryzno, Konrad Żołnierz

Konrad Żołnierz *Amerigo*

KONKURENT TOTALITARYZMU

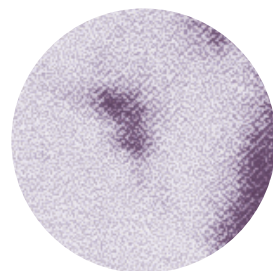
W powojennej rzeczywistości, w której polską kulturę podporządkowano marksistowskim ideom, zyskujący wciąż uznanie jazz stał się synonimem muzyki zgniłych wartości czy wręcz ich braku. W oczach i uszach władz komunistycznych jazz wiązał się z postawą nihilistyczną i snobizmem, przedstawiano go jako zjawisko zdehumanizowane, dalece abstrakcyjne, które pozbawione było zasad moralnych i muzycznych fundamentów. Być może sowiecki totalitaryzm upatrywał w jazzie swojego konkurenta, spełniał on bowiem wszelkie warunki, by stanąć na czele tych, którzy takiemu porządkowi się sprzeciwiali. Jego hasłami od zarania dziejów były: wolność, niezależność, indywidualizm – czyli to, czego nie wywalczyli jeszcze sponiewierani obcymi sztandarami Polacy.

Kreowanie z jazzu potwora oczywiście dało skutek odwrotny do zamierzonego. Zakazany owoc smakował całkiem przyzwoicie – jak na warunki, w których przyszło mu dojrzewać. Gdy w 1949 r. władze zlikwidowały YMCE – organizację, która utworzyła w wielu polskich miastach oazę dla młodzieży zainteresowanej jazzem w postaci jazz clubów – największy „wróg” komunistycznych pieśni masowych rozwijał się w tzw. „katakumbach”. Jednym z takich miejsc okazało się dwadzieścia metrów kwadratowych z pianinem przy ulicy Stradom 11 w Krakowie, na których urządził się Witold Kujawski. To właśnie do niego pewnego dnia przyszedł pograć chłopaczyna z akordeonem, którym okazał się Andrzej Trzaskowski – przyszły członek słynnych Melomanów. Kolejnym odkryciem Kujawskiego był niejaki Krzysztof Trzciniński, którego zapoznał z Jerzym „Dudusiem” Matuszkiewiczem. Tak zaczęła rodzić się komedowska legenda. Równolegle jazz wychowywał także młodego studenta fortepianu – Andrzeja Kurylewicza. Miejscami, gdzie grało się jazz, stały się piwnice.

Choć doświadczenia tuzów jazzu wydają nam się dziś ekscytujące, wiązały się one z represjami – Kurylewicz był dwukrotnie wyrzucany ze szkoły muzycznej, Trzaskowski spędził trzy miesiące w celi, nie wspominając o katowaniu i innych przemocowych próbach zduszenia „imperialistycznej muzyki”. Nie bez powodu młode pokolenie Polaków traktowało ją jako drogę do wolności. Choć minęło ponad 70 lat, jazz kultywowany jest w tym właśnie duchu. Mimo że mamy okazję słuchać go w wielkich salach koncertowych w wolnym demokratycznym kraju, jazz wciąż stanowi nurt niezależny, niepoddyktowany odgórnie.

Ściegami niepokornych jazzmanów ubiegłego wieku kroczy dziś muzycznie Tomasz Chyła. W wykonaniu jego kwintetu doświadczymy wszelkich odcieni wolności – od krzyku buntu, przez celebracyjny taniec, aż po refleksyjny uśmiech. Repertuar głównie autorski, ale dedykowany największym jazzowym wojownikom, którzy inspirowali do wyrażania siebie w każdych warunkach – czy to podczas festiwalu na pięknej scenie, czy w podziemiu.

Marta Goluch

TOMASZ CHYŁA *Quintet*

Tomasz Chyła Quintet to jeden z najciekawszych zespołów jazzowych młodego pokolenia. Kwintet z Trójmiasta prowadzony przez charyzmatycznego skrzypka Tomasza Chyłę przebojem wdarł się na polską scenę muzyczną i silnie zaznacza swoją obecność na jazzowej mapie Polski i świata.

W listopadzie 2023 r. miała miejsce premiera piątego albumu zespołu, zatytułowanego *Music We Like To Dance To*, wydanego przez niezależną wytwórnę Alpaka Records. Trasa promująca płytę odbyła się w Azji oraz Europie.

Płyta została uznana za płytę roku 2023 w ankiecie JAZZ TOP 2023, przeprowadzonej przez renomowany magazyn „Jazz Forum”. To ogromne wyróżnienie i dowód na pozytywną recepcję, z jaką spotyka się muzyka formacji. Dodatkowym wyróżnieniem są drugie miejsca Tomasza Chyły jako Muzyka Roku oraz zespołu w kategorii Zespół Akustyczny.

22 lutego 2024 r. Akademia Fonograficzna ogłosiła nominacje do najważniejszych polskich nagród muzycznych – Fryderyków. Tomasz Chyła Quintet otrzymał nominację w kategorii Muzyka Jazzowa – Album Roku, natomiast Tomasz Chyła otrzymał nominację w tej samej kategorii jako Muzyk Roku.

2 VI / 19:00

Poznań

Blue
Note

ul. Kościuszki 79

WYKONAWCY

TOMASZ CHYŁA QUINTET W SKŁADZIE:

TOMASZ CHYŁA – SKRZYPCE

EMIL MISZK – TRĄBKA

KONRAD ŻOŁNIEREK – KONTRABAS

KRZYSZTOF HADRYCH – GITARA

SŁAWEK KORYZNO – PERKUSJA

Jazz – muzyka wolnych ludzi

PROGRAM

Zbigniew Namystowski *Rozpacz*

Andrzej Trzaskowski *Synopsis*

Krzysztof Komeda *Svantetic*

Zbigniew Seifert *City of Spring*

Tomasz Chyła *Stanko I*

Tomasz Chyła *Stanko II*

Tomasz Chyła *Don't Rock the Boat*

Tomasz Chyła *Christopher's Dance*

Tomasz Chyła, Emil Misk,

Krzysztof Hadrych, Sławek Koryzno,

Konrad Żołnierz *Amerigo*

Bio i opis na stronach 13-15

14 VI / 18:00

Słupsk

Polska Filharmonia
Sinfonia Baltica
im. Wojciecha
Kilara

WYKONAWCY

MAGDALENA CORNELIUS-KULIG – MEZZOSOPRAN

KAROLINA TAŃSKA – FORTEPIAN

Hommage à Eugeniusz Morawski
Recital pieśni Eugeniusza Morawskiego

PROGRAM

Lilla Veneda PROLOG

Un grand sommeil noir

A ci, co giną w boju...

Nie! Nie jesteśmy niemą lutnią

Magnolia

Las płaczących brzoź

Die Mitternacht

Du bist wie eine Blume

Für die Zeit

PIEŚNI EUGENIUSZA MORAWSKIEGO

Do niedawna Eugeniusz Morawski postrzegany był w muzyce polskiej jako czarny charakter. Pamiętano go niemal wyłącznie ze względu na konflikt z Karolem Szymanowskim, pomijając wartość i znaczenie jego dorobku, notabene drastycznie uszczuplonego w wyniku działań wojennych. Po wojnie zaś twórca ten był dla władz PRL *persona non grata* w związku z powiązaniem z sanacją. Znaczenie jego twórczości i kolejne awanturniczego żywota artysty odkrywamy współcześnie.

Ważnym elementem twórczości Morawskiego były pieśni, które powstawały w ciągu całej jego kariery kompozytorskiej. Pierwsza z nich datowana jest na ok. 1905 r., ostatnia na 1945. Do naszych czasów szczęśliwie dotrwało dwanaście tego typu dzieł. Powstały one do tekstów angielskich (*Open the door to me* – Robert Burns), francuskich (*Chanson* – Alfred de Musset, *La Detresse* – Leopold Staff, *La Magnolia* – Lucien Rolmer, *L'aube* – Catulle Mendès, *Un grand sommeil noir* – Paul Verlaine), polskich (*Las płaczących brzoź* – Tadeusz Miciński, *A ci co giną w boju, Nie, nie jesteśmy niemą lutnią* – Maria Konopnicka) i niemieckich (*Du bist wie eine Blume, Die Mitternacht* – Heinrich Heine, *Für die Zeit* – Romain Rolland).

Jest to muzyka, w której znajdują swoje odzwierciedlenia nie tylko gusta literackie Morawskiego, ale także jego postawa światopoglądowa. Wszak artysta był działaczem niepodległościowym więzionym przez carskie władze i w 1908 r. wydalonym z Imperium Rosyjskiego, wybór tekstów Konopnickiej nie budzi w tym kontekście zdziwienia. Prawdopodobnie w więzieniu powstała pieśń *Un grand sommeil noir*, napisana przez autora z intencją pocieszenia własnego serca. Nastroj melancholii, a często także niesamowitości i grozy, obecny jest w wielu kompozycjach Morawskiego. Doskonałym przykładem jest *Die Mitternacht* – pieśń w formie passacaglii (barokowego tańca śmierci), w której wokaliza głosu solowego prowadzona jest ponad ostinato fortepianu w rejestrze basowym.

Nastrojowe, ekspresyjne pieśni Eugeniusza Morawskiego są świetnym wstępem do poznania fascynującej muzyki tego twórcy.

Oskar Łapeta

Fot. Anna-Lena Ehlers

MAGDALENA
Cornelius-Kulig

Jest absolwentką wydziału wokalnego w klasie śpiewu E. Czermak Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu. Ukończyła także historię na Wydziale Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego.

Występowała na licznych festiwalach, koncertach i recitalach wokalnych w kraju i za granicą, m.in. na Międzynarodowym Festiwalu Moniuszkowskim w Kudowie-Zdroju, Festiwalu Wratislavia Cantans, Festiwalu Musica Sacromontana, Dolnośląskim Festiwalu Nauki, Wieczorach Tumskich we Wrocławiu, Międzynarodowym Festiwalu EuroSilesia, Oper im Berg Festival Salzburg, Opern und Konzerttage Ruhpolding, Kammeroper Schloss Rheinsberg International Festival zur Förderung junger Opersänger oraz Schleswig-Holstein Musik Festival.

Jest laureatką wielu konkursów wokalnych, m.in. sekcji barokowej konkursu wokalnego w Bolonii Secondo Concorso Internazionale e Stage di Approfondimento per Giovani Cantanti Lirici Citta di Bologna (2008), a także zdobywczynią III miejsca w Tiit Kuusik International Lied Competition w Estonii (2011). Za płytę *Elegie* w 2012 r. otrzymała Wrocławską Nagrodę Muzyczną. Magdalena Cornelius pełni funkcję dyrektora Dolnośląskiego Festiwalu Muzycznego.

Fot. W. Tański

KAROLINA *Tańska*

Absolwentka Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie. W ramach programu Erasmus studiowała także w Musikhochschule w Lubece. Jest laureatką konkursów muzycznych o zasięgu międzynarodowym i ogólnopolskim.

Jej artystyczne zainteresowania skupiają się na wykonawstwie muzyki kameralnej, w szczególności pracy z wokalistami. Ukończyła Podyplomowe Studium Pieśni na UMFC, gdzie obecnie pracuje na Wydziale Wokalno-Aktorskim.

Pianistka zaangażowana jest w projekty z obszaru muzyki współczesnej, brała udział w wielu prawykonaniach muzyki polskich kompozytorów. Zajmuje się ponadto animacją i edukacją kulturalną, współpracując w tym zakresie z Narodowym Instytutem Fryderyka Chopina oraz Teatrem Wielkim – Operą Narodową.

22 VI / 18:00

Lublin

Filharmonia
im. Henryka
Wieniawskiego

Kazimierz Wierzyński – skrzydła powojennej polskiej literatury
spotkanie literackie w foyer z dr. Arturem Truszkowskim (KUL)

22 VI / 19:00

WYKONAWCY

LUTOSAIR QUINTET W SKŁADZIE:

JAN KRZESZOWIEC – FLET

MACIEJ DOBOSZ – KLARNET

MATEUSZ FELIŃSKI – WALTORNIA

MATEUSZ ŻURAWSKI – OBÓJ

ALICJA KIERUZALSKA – FAGOT

SZYMON KOMASA – BARYTON

Koncert kameralny *Muzyka i słowa nie krępują się...*

Andrzej Panufnik **Quintetto Academico**, 1953

Antoni Szatowski **Kwintet dęty**, 1954

Wojciech Kilar **Kwintet na instrumenty dęte**, 1952

Ignacy Zalewski **Wymyśliliśmy wszystko** na baryton i kwintet dęty
do słów wiersza pt. **Memento** K. Wierzyńskiego (premiera)

Fot. Narodowe Archiwum Cyfrowe

Kazimierz Wierzyński (1894-1969) to jeden z najbardziej rozpoznawalnych poetów dwudziestolecia międzywojennego. członek legendarnej grupy literackiej Skamander, autor ponad 20 tomów wierszy. Zdobyl wielką popularność dzięki debiutowi poetyckiemu *Wiosna i wino* (1919). Książka ta stała się manifestem radości, młodości i witalizmu, kojarzonych z pierwszym okresem niepodległości Polski. Literacką sławę poety przypieczętował złoty medal na konkursie sztuki towarzyszącym IX Igrzyskom Olimpijskim w Amsterdamie. Otrzymał go za tom poetycki *Laur olimpijski* (1927), w którym w nowoczesny, ale także mityczny sposób pisał o sportowej rywalizacji. Jednocześnie Wierzyński to człowiek o wyrazistych deklaracjach politycznych, których nie bał się wyrażać także w literaturze. Podobnie jak pozostali poeci Skamandra był przedstawicielem liberalnej inteligencji, popierającej Józefa Piłsudskiego. Poświęcił mu zresztą cały tom poetycki *Wolność tragiczna* (1936).

Po wybuchu drugiej wojny światowej stał się uchodźcą wojennym, ewakuowanym z Warszawy jako współpracownik rządowej „Gazety Polskiej”. Przebywał m.in. we Francji, w Brazylii i Stanach Zjednoczonych. Wspierał żołnierzy polskich na obczyźnie, angażował się w uchodźcze życie kulturalne. W wojennej twórczości, według romantycznych wzorów, wypowiadał się jako przedstawiciel wszystkich identyfikujących się z walką o wolność. Najważniejszy z tego okresu zbiór wierszy *Krzyże i miecze* stanowi głos sprzeciwu wobec zakończenia wojny, podporządkowującego Polskę sowieckiej strefie wpływów. Taka postawa ideowa wykluczała powrót Wierzyńskiego do kraju. Pozostał więc na emigracji politycznej, szukając nowego wyrazu i sensu dla swojej sztuki. Wspominając ten okres, zanotował:

„Polska nie odzyskała wolności, która była celem wojny. Nad twórczością ojczyzną zawisła przemoc. Zdałem sobie sprawę, że należałem do szczęśliwców, których swobody nie mógł osiągnąć żaden terror. Miałem do dyspozycji słowo, element trwalszy niż systemy rządów”.

Jednocześnie był postrzegany jako najważniejszy poeta wśród tej części emigracji, której bliskie były pryncypia Rządu RP na uchodźstwie. Z tych względów cenzura w kraju nie dopuszczała do druku jego utworów – nie tylko tych powstałych na emigracji, ale także przedwojennych. Z biegiem lat stawał się zatem pisarzem nieobecnym w świadomości powojennej Polski. Ten stan rzeczy próbował zmieniać, chociażby współpracując z Radiem Wolna Europa, na falach którego wygłaszał felietony literackie.

Nieustannie zainteresowany życiem politycznym i kulturalnym kraju pod koniec życia napisał cykl wierszy *Czarny polonez* (1968) rozliczający lata rządów Władysława Gomułki. Ten niewielki zbiór poetycki był w następnych latach najczęściej wydawaną książką drugiego obiegu. Pozaoficjalny, pośmiertny już, sukces nie pomógł jednak odzyskać poecie należnej mu rozpoznawalności. Tymczasem późna emigracyjna twórczość Wierzyńskiego wydaje się bardzo aktualna i ciekawa artystycznie. Wiersze z tomów, takich jak *Korzec maku* (1951) oraz *Siedem podków* (1954), nasycone są symboliką kulturową, ciepłym humorem oraz tematyką coraz śmielej dotykającą spraw ostatecznych. Ich błyskotliwa forma literacka oraz egzystencjalna mądrość, przenikliwie wybrzmiewająca także w końcowej partii wykonywanego dziś wiersza *Memento*, zdecydowanie zasługują na uwagę współczesnego czytelnika.

dr Artur Truszkowski

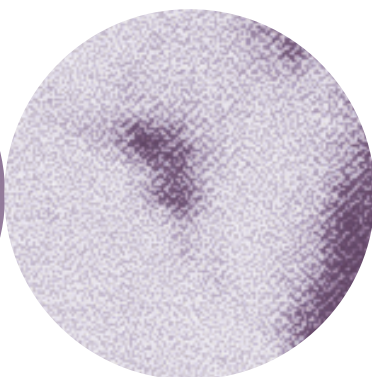

LUTOSAIR *Quintet*

Jeden z najbardziej aktywnych i wszechstronnych polskich zespołów instrumentów dętych. W swoim szerokim repertuarze mieści zarówno dzieła klasyczne, jak i utwory najnowsze. Ma na koncie szereg prawykonani, współpracuje z wieloma wybitnymi muzykami, koncertuje w Polsce i za granicą.

Dokonał kilku nagrań płytowych z muzyką XX i XXI wieku. Wziął udział w muzycznym filmie *Neither Peace nor Quietness* w reżyserii Zbigniewa Bodzka i Michała Dawidowicza, wielokrotnie nagradzanym na festiwalach filmowych. Był nominowany do Fryderyka 2023 za album 5 [+2].

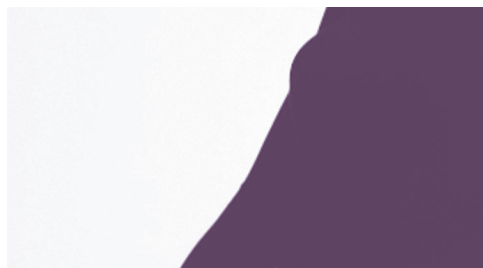
Wraz z wybitnym jazzmanem Wayneem Shorterem oraz jego kwartetem wystąpił podczas Festiwalu Jazztopad i London Jazz Festival, wykonując *The Unfolding* – utwór specjalnie napisany przez artystę na tę okazję. Kwintet angażuje się również w popularyzację muzyki, grając koncerty w domach pomocy społecznej, szpitalach, hospicjach i zakładach karnych oraz dla najmłodszej publiczności.

SZYMON *Komasa*

Urodził się w Poznaniu. Naukę muzyki rozpoczął w wieku siedmiu lat od gry na wiolonczeli. Instrument ten ukończył dyplomem średniej Szkoły Muzycznej nr 4 im. Karola Szymanowskiego w Warszawie. W 2004 r. rozpoczął studia na Wydziale Wokalno-Aktorskim w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi. Ukończył je w 2009 r. dyplomem z wyróżnieniem. W tym samym roku rozpoczął podyplomowe studia śpiewu operowego w Guildhall School of Music and Drama w Londynie, a następnie kontynuował naukę śpiewu w prestiżowej Juilliard School of Music w Nowym Jorku w programie Artist Diploma of Opera Singing w klasie śpiewu Edith Wiens.

Jest laureatem i zwycięzcą wielu międzynarodowych konkursów wokalnych – operowych. Zadebiutował partią Schaunarda w *La Bohème* w Teatro Filharmonico/Arena di Verona we Włoszech (2009). Z recitalami pieśni wystąpił w Carnegie Hall w Nowym Jorku (2012) oraz Wigmore Hall w Londynie (2012). Śpiewa w wielu teatrach operowych w Polsce i za granicą. Oprócz klasycznych partii operowych (Mozart, Bellini, Donizetti, Verdi) artysta z wielkim sukcesem wykonuje partie w operach współczesnych kompozytorów, m.in. Korine Fujiwara (*The Flood*) czy Pawła Mykietyna (*Czarodziejska góra*).

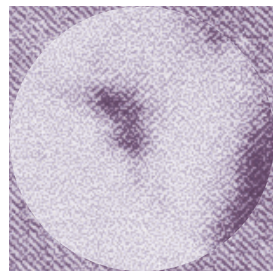

IGNACY *Zalewski*

Kompozytor, pedagog i dyrygent. Doktor habilitowany sztuk muzycznych, absolwent Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina (UMFC) w Warszawie w klasie kompozycji prof. Marcina Błażewicza. W latach 2014-2015 rozwijał warsztat kompozytorski podczas indywidualnych lekcji mistrzowskich prowadzonych przez prof. Krzysztofa Pendereckiego oraz w ramach licznych kursów i warsztatów. Laureat przeszło dwudziestu nagród na konkursach kompozytorskich, międzynarodowych i ogólnopolskich. Ma na swoim koncie 19 płyt CD, z czego trzy uzyskały nominację do Fryderyków. Utwory kompozytora są regularnie wykonywane w najważniejszych polskich salach koncertowych i w większości krajów Europy oraz w Azji i Ameryce Północnej. Autor muzyki do kilkudziesięciu produkcji teatralnych, filmowych, telewizyjnych i radiowych.

Fot. M. Żaboklicki

23 VI / 18:00

Olsztyn

Warmińsko-Mazurska
Filharmonia
im. Feliksa
Nowowiejskiego

WYKONAWCY

MAGDALENA CORNELIUS-KULIG – MEZZOSOPRAN

KAROLINA TAŃSKA – FORTEPIAN

Hommage à Eugeniusz Morawski
Recital pieśni Eugeniusza Morawskiego

PROGRAM

Lilla Veneda PROLOG

Un grand sommeil noir

A ci, co giną w boju...

Nie! Nie jesteśmy niemą lutnią

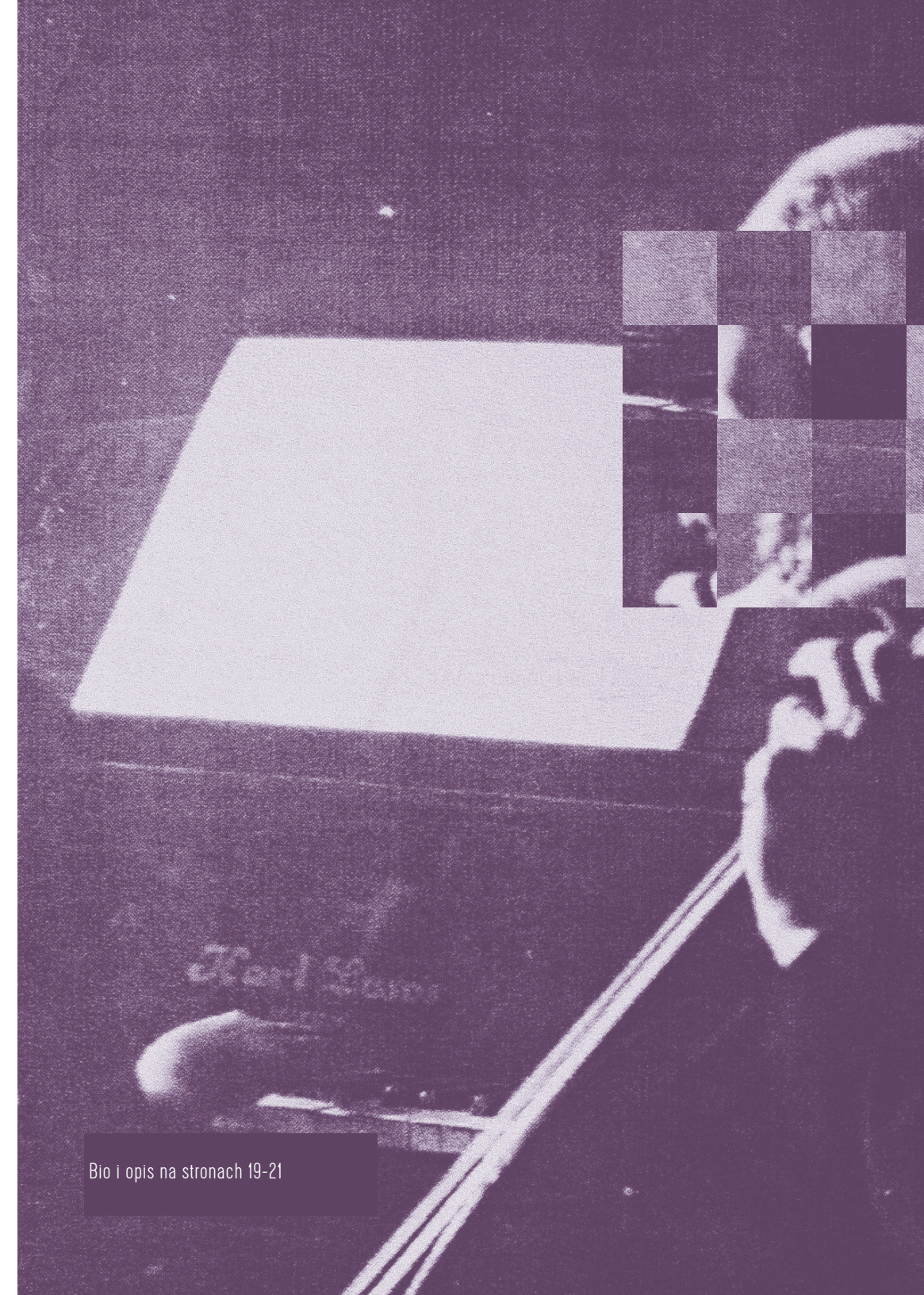
Magnolia

Las płaczących brzoź

Die Mitternacht

Du bist wie eine Blume

Für die Zeit

Bio i opis na stronach 19-21

sztuka źleobecna

FESTIWAL

Autorzy opracowań

Oskar Łapeta

Marta Goluch

Opracowanie graficzne

Agata Hejchman-Włodarczyk

Korekta

Małgorzata Matysek

Kurator artystyczny

dr Adam Tański

© Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, 2024

www.sztukazleobecna.pl

Pomysłodawcą festiwalu jest Biuro Wydarzeń Kulturalnych Instytutu Pamięci Narodowej. Zostało ono powołane, by opowiadać o historii Polski oryginalnym językiem artystycznym. Poprzez koncerty, widowiska i wystawy staramy się inspirować szczególnie ludzi młodych, by zachęcać ich do poznawania dziejów naszej Ojczyzny.

Zapraszamy do śledzenia naszej oferty i aktualnych wydarzeń:

facebook.com/wydarzeniakulturalneIPN

ipn.gov.pl

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

organizator:

partnerzy:

FILHARMONIA
LUBELSKA

patron medialny:

